

PLA DOCENT

Curs: 2n
Especialitat: Coreografia i interpretació / Pedagogia de la dansa
Matèria: Música i llenguatges sonors aplicats a la dansa
Codi de l'assignatura: 420013
Títol de l'assignatura: Pràctica rítmica i llenguatges sonors II
Subtítol:
Tipus d'assignatura: Formació bàsica
Adscripció de l'assignatura: Departament de Música
Crèdits ECTS de l'assignatura: 3 ECTS
Hores totals de l'assignatura: 75 h 45 hores lectivitat presencial (60%) - 30 hores de treball autònom (40%)
Impartició: A determinar segons horari
Professors/es: A determinar segons POA
Descriptor: Coneixement, anàlisi i experimentació de la rítmica musical en totes les seves vessants i manifestacions. Aplicació de la pràctica rítmica en el moviment de la dansa, a partir del coneixement de la percussió i de la seva diversitat instrumental com a eina en el desenvolupament motriu i de coordinació. Coneixement i pràctica vocal dels elements melòdics i harmònics musicals. L'ensenyament del llenguatge musical es planteja com a eina per a descobrir, analitzar i aplicar els conceptes musicals més enllà dels conceptes melòdics, rítmics i formals. A més a més d'aprendre el coneixements bàsics de normes i criteris melòdics i harmònics, ha d'ajudar a descobrir i donar nous enfocats a l'escolta musical per tal de poder-la interpretar a un nivell pedagògic de la dansa i coreogràfic.
Requisits: Pràctica rítmica i llenguatges sonors I
Observacions: La matèria contempla una formació musical a nivell rítmic, melòdic, harmònic i de formes i estructures amb un coneixement d'elements bàsics de Llenguatge Musical.

COMPETÈNCIES QUE ES TREBALLARAN A L'ASSIGNATURA:

Competències transversals:

- CT2 Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
- CT4 Utilitzar eficientment les tecnologies de la informació i la comunicació.
- CT16 Usar el mitjans i recursos a l'abast amb responsabilitat cap el patrimoni cultural i mediambiental.

Competències generals:

- CG1 Estar capacitats per a comprendre, crear, interpretar i ensenyar la dansa amb el nivell tècnic, estilístic i interpretatiu requerit.
- CG2 Tenir un coneixement ampli de les tècniques i els llenguatges de la dansa, del moviment i de les disciplines corporals, així com el repertori des del punt de vista tècnic, estilístic i interpretatiu.
- CG8 Conèixer i integrar competentment llenguatges, disciplines i eines artístiques, tecnològiques, escèniques, musicals, visuals, entre d'altres, amb l'objecte de desenvolupar les capacitats i destreses.
- CG11 Conèixer tècniques i metodologies bàsiques per al desenvolupament de les seves primeres activitats investigadores.
- CG12 Desenvolupar habilitats que li permetin participar en les pràctiques escèniques assumint funcions grupals o de solista.

Competències específiques:

- CEP8 Conèixer el repertori en profunditat i amb un alt nivell de destresa per a poder transmetre a l'alumnat els aspectes tècnics, musicals, estilístics, interpretatius i artístics del mateix.
- CEP11 Adquirir els coneixements musicals necessaris que permetin la comprensió d'una estructura musical i sonora per a la seva aplicació en el procés d'ensenyament i aprenentatge de la dansa.
- CECI7 Conèixer diferents processos creatius mitjançant la trobada de distintes disciplines artístiques que utilitzen la dansa, el cos i/o el moviment en el seu discurs formal per a descobrir noves formes de creació a partir de la interdisciplinarietat.
- CECI8 Tenir coneixements de llenguatges i disciplines escèniques, artístiques, musicals i visuals i desenvolupar capacitat per a interrelacionar.
- CECI10 Adquirir els coneixements musicals necessaris que li capacitin per a interpretar, crear i entendre les diferents maneres de relacionar i interaccionar la música amb la dansa, l'escriptura del moviment i l'acció escènica
- CECI12 Saber dissenyar, organitzar, planificar, realitzar i avaluar processos i/o projectes artístics. Dirigir, gestionar i produir processos i/o projectes artístics.
- CECI15 Ser capaç d'adaptar-se als diferents processos creatius i als equips de treball que els formen (ballarins, coreògrafs, director escènic, realitzador, entre d'altres). Desenvolupar la capacitat, habilitat i disposició per a participar en un procés creatiu aportant recursos propis podent combinar-los i compartir-los amb flexibilitat, responsabilitat, sinceritat i generositat en el treball.

Altres competències de l'assignatura:

- Desenvolupar el sentit rítmic.
- Posseir un alt grau de coordinació i independència de moviments, que permetin dominar els elements rítmics estudiats.
- Dominar els recursos expressius necessaris pel desenvolupament de la interpretació rítmica i corporal.
- Poder ser crític de les pròpies habilitats rítmiques a nivell corporal.
- Constatar la pràctica musical a nivell corporal com a coneixement bàsic del llenguatge musical per al ballari i la seva formació.
- Conèixer els principis del llenguatge musical aplicat al moviment, per tal de reforçar les tècniques d'expressió entre la música i la dansa.
- Assolir una destresa ritmico-corporal per tal d'integrar els conceptes musicals a nivell corporal i espacial.
- Conèixer els principis del llenguatge musical bàsics.
- Utilitzar correctament els símbols bàsics d'escriptura musical en el reconeixement, en la interpretació i en la traducció escrita de realitats sonores.
- Educar l'oïda per a descobrir la simultaneïtat del so.
- Reconèixer i comprendre el treball col·lectiu i polirítmic i polifònic en les propostes de treball compartides dins de l'aula.
- Utilitzar la memòria musical, basada en l'anàlisi i la comprensió, per a la reproducció rítmica, la improvisació i la interpretació coreogràfica.
- Utilitzar elements gràfics de textos musicals senzills.
- Aconseguir que la rítmica del moviment suggereixi musicalitat per a ella mateixa.
- Tenir coneixements de llenguatges i disciplines escèniques, artístiques, musicals i visuals i desenvolupar la seva interrelació en les propostes de creació.
- Utilitzar els elements treballats en creacions musicals i coreogràfiques pròpies.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE:

Coneixements:Pràctica Rítmica:

- C1 Vivència del Tempo-Pulsació en totes les seves variants.

- C2 Pràctica de la mètrica: Compassos simples. 2/4, 3/4 i 4/4 i compostos 6/8, 9/8 i 12/8.
- C3 Coneixement dels compassos d'amalgama i canvis de compàs.
- C4 Pràctica i coneixement de les figures rítmiques i els seus silencis fins les semicorxeres.
- C5 Pràctica i coneixement del contratemps i la síncopa.

- C6 Coneixement de la progressió rítmica i subdivisió.
- C7 Coneixement de l'accentuació regular i irregular.
- C8 Pràctica dels "breaks" musicals.
- C9 Pràctica de les dinàmiques i articulacions musicals.
- C10 Coneixement de les cadències rítmiques
- C11 Pràctica i coneixement de les codes musicals.
- C12 Pràctica de la percussió corporal, vocal i instrumental.
- C13 Pràctica de la improvisació rítmica vocal i instrumental.
- C14 Pràctica de les polirítmies

2. Llenguatges sonors i anàlisi:

- C15 Coneixement teòric de la notació rítmica sobre les mètriques treballades.
- C16 Reconeixement de les cèl·lules rítmiques treballades.
- C17 Pràctica de la improvisació vocal i inst sobrumental dels esquemes rítmics establerts.

3. Forma i estructura:

- C18 Pràctica corporal i espacial de la frase quadrada amb les vessants anacrúsiques.
- C19 Coneixement del motiu, frase i tema.
- C20 Pràctica del cànon.
- C21 Coneixement del tema i variacions.
- C22 Pràctica del fraseig musical en diferents vessants, auditives, espacials i d'anàlisi.
- C23 Pràctica de les estructures musicals amples amb capacitat de memoritzar els blocs de continguts.

4. Rítmico-espacials:

- C24 Pràctica del temps i la seva ubicació en l'espai.
- C25 Pràctica i anàlisi del contratemps i la síncopa i la seva ubicació en el moviment i l'espai.
- C26 Els compassos compostos i la seva subdivisió ternària
- C27 Importància de la relació Temps-espai-energia en el moviment.
- C28 Desenvolupament de la memòria, imitació i "ostinato".
- C29 Anàlisi visual i energètic del moviment i la seva precisió en el desplaçament.
- C30 Coneixement del cànon i desplaçament rítmic

Habilitats, procediments o destreses:

- H1 Desenvolupar les pròpies capacitats i limitacions, a fi de desenvolupar els mètodes d'estudi adequats per aconseguir un bon rendiment.
- H2 Adquirir un control del temps en diferents freqüències, pulsacions, mètriques i velocitats.
- H3 Adquirir una precisió rítmica corporal.
- H4 Adquirir l'habilitat de l'espai musical i sonor.
- H5 Utilitzar la respiració i el silenci en diferents àmbits i realitats musicals i corporals.
- H6 Interpretar dinàmiques i articulacions musicals.
- H7 Imitar i memoritzar motius rítmics, obstinats i frases rítmiques.
- H8 Interpretar el ritme tant amb la veu, amb el cos com amb instruments de percussió.
- H9 Analitzar i interpretar el ritme des de la vessant del moviment
- H10 Utilitzar diferents formes musicals i aplicar-les al moviment i l'espai.
- H11 Improvisar rítmicament i melòdicament sobre patrons ja construïts.
- H12 Adquirir l'habilitat d'un treball polirítmic global, utilitzant veu, mans, peus i elements sonors.
- H13 Adquirir l'hàbit de lectura musical a nivell rítmic, melòdic, polirítmic i polifònic, tant per a la interpretació com per a l'audició d'obres musicals en diversos estils i autors.

- H14 Interpretar un treball de percussió a partir d'una peça de percussió de creació.
- H15 Adquirir l'habilitat d'escolta a nivell polirítmic i polifònic.
- H16 Adquirir la capacitat de crear, amb els elements musicals treballats.
- H17 Realitzar composicions musicals partint de propostes rítmiques i aplicar-les al moviment.
- H18 Construir frases de moviment, en funció a la pedagogia de la dansa i acompanyar-les rítmicament.

Actituds:

- A1 Mostrar habilitat, cura, respecte i tolerància envers el cos com a instrument interpretatiu musical, la veu i els diferents instruments de percussió.
- A3 Adquirir l'hàbit d'afinació i preparació dels instruments de percussió a interpretar.
- A4 Valorar el silenci com a element pel desenvolupament de la concentració, l'audició interna i l'escolta.
- A5 Adquirir consciència de la importància del treball individual i col·lectiu, i de la necessitat d'escoltar-se i de ser crític.
- A6 Adquirir consciència del treball rítmic col·lectiu.
- A7 Comunicar-se eficaç i efectiu en el treball de l'aula.
- A8 Capacitat d'adequar-se a les diferents necessitats de les altres persones.
- A9 Adquirir la disciplina i exigència necessària del treball en grup.

CONTINGUTS FORMATIUS (TEMARI):

1. Pràctica Rítmica Corporal.
2. Pràctica Rítmica amb percussió, mans i baquetes.
3. Pràctica vocal, unísò i coral.
4. Formes i Estructures.
5. Improvisació rítmica, melòdica i corporal.
6. Creació instrumentari a partir de materials reciclats.
7. Composició i creació rítmica.
8. Pràctica de Jams Rítmiques
9. Master-Class de Dansa-Percussió amb professor col·laborador.

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA:

La pràctica ha de precedir la teoria i ha d'estar present en cadascuna de les activitats de classe.

La pràctica sensorial ha d'acompanyar el coneixement i l'anàlisi dels conceptes i continguts que es treballen. S'ha d'alternar el treball individual i el col·lectiu sense oblidar que el primer facilita informació per a l'avaluació continuada de cada alumne/a.

- Amb el moviment, la veu i la interpretació instrumental s'exercita l'expressió, la sensibilitat i la interiorització.
- El domini del factor temps especificat en el ritme, i el de l'espai sonor amb el moviment corporal, exigeix començar des d'un principi el treball de la polirítmia.
- La polirítmia, a més d'exercitar la independència i coordinació de moviments, potencia l'autocontrol corporal i desenvolupa la capacitat de distingir i relacionar dues o més línies musicals.
- Els exercicis pràctics amb i sense instruments donen els recursos tècnics per a afinar la precisió rítmica a nivell corporal.
- El treball vocal i coral exercita l'escolta auditiva polifònica, important per a l'audició i anàlisi en les eines pedagògiques i coreogràfiques del ballari.
- La memòria és una facultat especialment important per a l'artista. Cal que no sigui purament mecànica, ha de ser lògica i basada en l'anàlisi.
- La creació estimula l'imaginari i ajuda a descobrir les possibilitats del material sonor. És un bon material d'assimilació de continguts.
- En programar les activitats de classe, cal tenir en compte el nombre d'alumnes del grup. Cal seguir d'a prop l'evolució dels alumnes i estar en contacte amb la resta de professorat per tal de que l'alumne pugui relacionar l'aprenentatge de les diferents assignatures.
- El mètode de "Rítmica" d'Émile Jaques-Dalcroze i el mètode de "Dancing-Percussion" de T. Hochstätter seran les eines per al desenvolupament de l'aprenentatge de l'alumne.

AVALUACIÓ (CRITERIS, ESTRATÈGIES O ACTIVITATS I PONDERACIÓ):

Al començar el curs s'efectuarà una avaluació inicial donant informació al professor/a de la situació de l'alumne. L'avaluació formativa ajudarà a millorar el procés d'aprenentatge de l'alumne en relació al programa d'ensenyament previst inicialment pel professor/a. Aquest tipus d'avaluació es realitzarà durant el procés d'ensenyament – aprenentatge i permetrà determinar l'ajut pedagògic que necessita l'alumne en cada moment.

L'avaluació sumativa servirà per a identificar i concretar què ha après l'alumne en un cert moment del seu estudi. Per avaluar un aprenentatge artístic musical cal valorar les aptituds i el progrés, juntament amb els continguts conceptuals concrets, i procurar que els alumnes coneguin i siguin conscients del seu nivell, i de la seva situació dins el grup classe.

Criteris d'avaluació:

- L'actitud de l'alumne davant la matèria.
- La seva integració i participació en el grup classe.
- La predisposició natural per a comprendre, interpretar i relacionar la matèria.
- L'assoliment pràctic de cada un dels aprenentatges.
- El procés en l'aprenentatge.
- El grau de sensibilitat i de creativitat musical.
- L'autonomia en la interpretació.
- La interrelació amb d'altres matèries amb implicació de coneixements musicals.

Activitats:

Exercicis i proves pràctiques:

- Interpretació del repertori rítmic treballat a nivell corporal i vocal.
- Interpretació d'exercicis de pulsació en diferents tempos i variants mètriques.
- Interpretació d'exercicis d'estructura i forma.
- Interpretació i improvisació en mètriques de subdivisió ternària i canvis de compàs.
- Interpretació d'exercicis específics de coordinació corporal amb i sense desplaçament a l'espai.
- Interpretació d'exercicis específics de coordinació corporal amb i sense desplaçament a l'espai.
- Interpretació col·lectiva o en petit grup d'una obra de creació.
- Interpretació del repertori rítmic de Dansa-Percussió amb una posada escènica final.

Ponderacions:

ASSISTÈNCIA	ACTITUDS	PROCÉS APRENTATGE	RESULTAT APRENTATGE	TREBALL FINAL
10%	20%	20%	40%	10%

Amb el 25% de faltes d'assistència a aquesta assignatura el professor té la facultat de suspendre automàticament l'alumne. L'assignatura és presencial i pràctica en la seva totalitat, per tant, es tindrà molt en compte l'assistència a classe i el compliment en la realització dels exercicis i treballs proposats pel professor/a.

AVALUACIÓ ÚNICA:

La modalitat d'avaluació única es podrà establir en casos excepcionals que, un cop feta la matrícula, justifiquin documentalment una causa imprevista i sobtevinguda de força major que impedeixi l'assistència regular a l'assignatura i en casos de canvi o solapament horari provocats per l'escola amb posterioritat al període de matriculació. Es pot consultar el detall d'aquesta modalitat a la Guia de l'estudiant del CSD.

ASSISTÈNCIA

L'assistència mínima per aprovar l'assignatura és del 70%-80% segons el criteri del docent. Només es consideraran faltes justificades les absències per activitats acadèmiques aprovades per l'escola. Es poden consultar més detalls sobre l'assistència a la Guia de l'estudiant del CSD.

BIBLIOGRAFIA, FONTS I RECURSOS DE DOCUMENTACIÓ:

Secundaris:

Jaques-Dalcroze, E. (1965). *Le rythme, la musique et l'éducation*. Edition Faetisch.

Bachmann, M.L. (1984). *La Rítmica Jaques-Dalcroze. Una educación por la música y para la música*. Ed. Pirámide